

А. Совет, Е. А. Бөкетов ататындағы Қарағанды мемлекеттік университетінің 1-бағам студенті

Ғылыми жетекшісі: Ж. С. Рамазанова, Е. А. Бөкетов ататындағы Қарағанды мемлекеттік университетінің журналистика кафедрасының доценті, филология ғылымдарының кандидаты

ТІЛ-ТҰҒЫРЫМ

Б. Момышұлының: «Анамыздың ақ сүтімен бойымызға дарыған тілімізді ұмыту — бүкіл ата-бабамызды, тарихымызды ұмыту»¹, — деген сөзі бүгінгі таңда өзектілігін жоғалтқан жоқ. Ата-бабамыз ақ найзаның ұшымен, ақ білектің күшімен қорғап қалған жерімізді сақтап, асыл мұрамызды қастерлеп, тәуелсіздігімізді іргелі ету үшін, ең алдымен, ана тілімізді қастерлеп, оның қанат жаюына үлес қосуымыз керек.

Бүгінгі ана тіліміздің жағдайы мәз емес. Талай қазақтың «қаракөз» ұрпағы тіл білмеуден жапа шегуде. Кезіндегі кеңестік идеологиялық саясаттың әсерінен бірдей бір қазақ жұрты туған тілінен айырыла жаздап еді. Сол заманның ызғары бүгінгі күнге әсерін молынан тигізуде. Қазақ балабақшалары, мектептері туған ана тілінде сөйлей алмайтын дәрежеге жеткен. Сөз арасында, М. Әуезовтің тілге тиек болатын сөзі ойға оралып отыр. «Бұл дәуірде өз тілін, әдебиетін білмеген, қадірлемеген адам толық мәнді интеллигент емес деуге болады. Себебі ол қандайлық мамандық білімі болса да, рухани ой тәрбиесінде, сыңаржак азамат болады»².

Елбасымыздың «үш тұғырлы тіл» жобасы іске қосылды. Бұл жобада қазақ жастары өз ана тілімен қоса, орыс тілі және халықаралық ағылшын тілін меңгеру міндетті деп белгіленген. Осыған орай, «Болашақ» бағдарламасымен шетелде оқу мүмкіндігі туды. Сондықтан жастар шетелде оқуды өздеріне басты мақсат, айқын бағыт етіп қойды. Қазіргі дамыған заманда екі жас жеткіншек болса, бірінің арманы шетелде оқу немесе шетел тілдерін меңгеру болып отыр. Шындығында, бұл жаман бағыт емес. Ел ертеңін дамытуда, әлемдік арнада Қазақстанды танытуда бірден-бір нақты жол. Бірақ «Екі тілдің мәдениетін бойға сіңіру ол адамды кең тынысты етеді... Екі тілді білу — екі енені тел емгендей, екі жақты егіз нәр қасиет, қуат бітіреді... Дегенмен де ана тілі мен әдебиетін сүйіндер»³, — деп М. Әуезов бекер айтпаса керек. «Көш жүре түзеледі» дейді қазақ. Көршілес мемлекет Өзбекстан Республикасының өзінде өзбек тілі мемлекеттік тіл болып қабылданған. Өзбек ағайындарымыз өз туған тілдерінде сөйлеуге белді бекем буып қойған. Ал шетелге келсек, Германияға неміс ұлтының көшіп баруы үшін, ең алдымен, тілден емтихан тапсыратыны бәрімізге аян. Бұл жолда көршілес елдердің сындарлы саясатын ұстансақ, біз де тура жолдан адаспасымыз анық. Дербес ел, тәуелсіз мемлекет болған шағымызда, мемлекет екенімізді танытатын басты белгі — тілдің толық салтанат құрып, құлашын кең жаяр шағы әлдеқашан жеткен.

Біздің ойымша, қай ұлт болмасын, сол өмір сүріп жатқан мемлекеттің ортақ қазынасын немнетіндіктен, туған елінің тілін қастерлеп, биікке көтеріп, тілін үйренуі керек. Олай болса, жарқын болашақтың есігін, туған ана тілімізбен айқара ашайық, ағайын!

¹ Туған тілдің толғағы // Мемлекеттік тіл – ел бірлігінің кепілі // Егемен Қазақстан. 2010. 19 наурыз.

² Қордабаев Т. Қазақ тіл білімінің мәселелері. — Алматы: Рауан, 1991. — 115 б.

³ Туған тілдің толғағы // Мемлекеттік тіл – ел бірлігінің кепілі // Егемен Қазақстан. 2010. 19 наурыз